

## دهزگاکانی راگه یاندنی ئه وروپا وه زهبرووژهنگی ناموس په رستی نه به رامبه ر ژناندا! .. هه لاله رافع

ناوونیشانی قسه و باسیکه که هلاله رافع له پانیلیکدا له ستوکهولم له روژی 16 /  
11 پيشکهشی کرد.

هلاله رافع

halala\_rafii@yahoo.com

ئایا نایه کسانی، چهوسانه وه ته هید کردنی ژنان سهرنجی دهزگاکانی راگه یاندن راده کیشیت، یان ته نها کوشتنی ناموسی که ده بیته مانشیتی ووتاره کان؟ زهبرووژهنگی ناموسی، چهوسانه وه، سنوردانان بو مافه سهره تاییه کانی ئینسان وه به شودانی زوره ملی بوته ژیانی روژانه ی سهدان کچی بیده نگراوی ترسینراو. !! له م نیوه دا سیاسه تمه داران چی ده کهن؟ ئایا دهزگاکانی راگه یاندن به ئهرکی خو یان هه لدهستن؟

داموده زگای راگه یاندن هه میشه وه سیله یه که بو به دهستی ده ولت ودهسه لاتدارانه وه. ئه مه رهنگدانه وه ی سیاسه تی زاله له کومه لگادا و به شیکه له سیسته می حاکم. وه له هه مان کاتدا ئه وه دهسه لاتدارانن که له ده زگای راگه یاندندا زیاترین جیگه یان پیده دریت. که واته سیاسه تی زال یان دهسه لات و راگه یاندن دوو چه مکی پیکه وه گریدراون.

ئیمه که له وولاتانی روژه هلاته وه هاتووین به ره ی راست و "نادیموکراتیه" له ویدا دهسه لاته، که واته راگه یاندنیش زیاتر خزمه ت به به ره ی راست ده کات. گویا روژئاوا "دیموکراتیه"، به لام ده بوایه راگه یاندن به و شیوه یه که هه یه له ئختیار عه کسکردنه وه ی راستیه کاندابووایه به و شیوه یه مافه کانی ژنان ده یخوازی، نه که دهسه لات.

ئه وه ی که په یوه ندی به مهسه له کانی ژنانه وه هه یه، به شیوه یه کی گشتی سیاسه تمه داران له ده وه لته دا گرنگی ناده ن به کیشه سیستماتیک و روژانه کانی ژنان، وه زیاتر ئه وه ی لای ئه وان گرنگه مهسه له ی ژنان و دهسه لاته، ئه گهر بیینه سهر په نابهر و ژنانی په نابهر، له هیچ شوبینیکدا له یاساکاندا نه نوسراوه که له دایک بوانی ئه وانیه له ده ره وه ی ئه وروپان هاوولاتی پله دوون، به لام له راستیدا به شیوه یه کی گشتی په نابهران روژانه له گهل ژیانی پله دوویدا ده ستوو په نجه نهرم ده کهن له هه موو بواره کانی کومه لایه تی، ئابووری وه سیاسیدا. په نابهر له م وولاته دا پله دوه که واته ژنانی په نابهر به حوکی ژن بونیان له خوارتره ن. به م پیهش باس و خواست و کیشه کانیا ن نابیه باسی گهرمی کۆبونه وه کانی سیاسه تمه داران، وه یان ناوو ده زگای راگه یاندن. !

له وولاتانی روژه هلاته کومه لگا مه حکومه به نایه کسانی وه چهوسانه وه و ژورداری له ژیر سایه ی دهسه لات، ئایین ویاساکانیا نندا، له هه مانکاتدا که له و باروودوخ و سیسته مه هه لدییت وه دیته وولاتیکی روژئاوا وه ته نها له بهر ئه وه ی که لیره له دایک نه بووی چه نده ها نه وه ش دوی خوت له کوت و به ندی سیسته می وولاتی یه که مت رزگاری نابیت. وه هه میشه به زور ده تلکینه وه به و فره نگ و سیاسه ته دواکه وتوه ی که رانکردوه لیبی وه باوهرت پیبی نیه. لیره ش به شیوه یه کی تر ده یانه ویت له ژیر چه پوکی هه مان باروودوخ دی ن وه دواکه وتوی بنه یلنه وه.

ئه گهر که میک سهرنج له ده زگاکانی راگه یاندنی ئه وروپا بده ی ن، سهر ئه که ی زیاتر لایه نی دواکه وتوو وه دژی مروقیایه تی روژه هلاته ده بیته مانشیتی ووتاره کان، به ده گمه ن باس له لایه نی پيشکه وتوو ومه ده نی و ئازاد یخواز ده کریت.

ئهوئنده باس له رۆژه مهزهه بيه كان مزگه وته كان وفه رهنگه دواكه وتوه كان دهكریت باس له كۆرووكۆمهلی رادیکال، مهدهنی، وه یهكسانی خوازوو ههلسورانه كانیان ناکریت وته نانهت ههولئه دریت بخریته پشت پهروهه. وه ئهوئنده ئیمام و پیاوی ئایینی ولایهنی دواكه وتوو دههینه سهه شاشه کانی تلفزیۆنه كانیان كهسانی پیشكه وتو وبه خه مه وه بووی مهسه له کانی ژنان پشت گوی دهخه ن.

میدیاکان ته نهها له کاتی کوشتنه کانی ژناندا مانشیتی گوڤار و رۆژنامه و تلفزیۆنه كانیان پیر ئه كه نه وه. پیشتر بهرله وهی بگاته ئاستی کوشتن و سه بارهت به هۆکاره کانی قسه و باسیان نیه، وه له هه مانکادا سه بارهت به چاره سه ره کانیسی باسه کان گهرم راناگرن.

با ده زگا کانی راگه یاندن قسه له سهه ئیژۆله بوونی په نابهران بکات، باس له قوتابخانه ئیسلامیه کان بکات، باس له بیکاری ناوو په نابهران بکات.... که ئه مانه بوونه ته هۆی هیشتنه وه وه دوباره دروستکردنه وهی فه رهنگ و ژیا نی ناموس په رستی له ناوویاندا.

بیگومان رۆژنامه نوسان به شیکن له کۆمه لگا و ههروهک چون له کۆمه لگادا به ره ی کۆنسه رفقاتیزم و به ره ی رادیکال هه یه ههروه ها له ناوو رۆژنامه نوسانیشدا، که واته ناکریت هه ر چاومان له ده زگا په یوه ندیاره کانه وه بیت، ده بیت رۆژنامه نوسانیکی رادیکال بینه مه یدان و چاونه ترسانه باسی کیشه واقعیه کان بکه ن ههروهک چون ههلسوراوانی رادیکالی مه یدانی ژنان جه ریئانه قسه ی خۆیان ده که ن.

چیتر ئه و بیانوه قبول ناکریت که سیاسه ته مداران و ده زگا کانی راگه یاندن تیگه یشتن و زانیاری ته واویان نیه له باره ی کولتور وفه رهنگی شه رقی وه یان ده ترسین ئه گه ره خنه له کولتوری دواكه وتوانه و دژی ژنان بگیریته به راسیست له قه له م بدرین.

هه لبه ته کوشتنی ناموسی و له ده ستسه ندنه وهی ژیا نی مرۆڤیک له م نیوه ندی ئه وروپایه دا ناکری ئیتز په یوه ندی داربکریته وه به فه رهنگ، نه بونی زانیاری.... وشتی تر، به لکو ده بیت یاسای ره سمی بو دابنریت که کوشتنی ژنان له ژیر هه ر بیانویه کدا قه ده غه بیت. له به ره وهی تائه وکاته ی که دیارده یه کی به و شیویه نامرۆفانه هه بیت ده بیت یاسا بو بنه برکردنی دانریت. ههروهک چون له به رامبه ر لی دانی منالاندا یاسای قه ده غه کردنی لی دانی مندا ل هه یه. وه له پال ئه م یاسایه شدا چاکسازی له باروودۆخی ژیا نی په نابهراندا بکریت تا ئاستی هاوولاتیه کی پله یه ک.

له م پانیله دا که ریکخراوی ئازادی ژن سازی دابوو، که تییدا رۆژنامه نوسانیکی له رۆژنامه کانی (داگس نیهیتز، ئولریکا بی)، (سفینسکا داگبلادت، ئه ننا لارشون)، وه له لایه ن (سۆسیال دیموکرات، مارگاریتا پاولو)، (حیزبی چه پ، ئینگر ستارک)، (ریکخراوی ئازادی ژن، مریه م ئه فراسیابور).... وه چه ند که سیکی تر به شداریان کردبوو.